

L'ORDENACIÓ TERRITORIAL I LA DIVISIÓ DEL TERRITORI

Dídac Gallego i Serrano

Advocat

1. Base constitucional dels Plans Territorials

L'article 40 de la Constitució espanyola determina que els poders públics han de promoure les condicions favorables per al progrés social i econòmic i una distribució més equitativa de les rendes regionals i personals. Tanmateix, l'article 45 estableix que els poders públics han de vetllar per la utilització racional de tots els recursos naturals a fi de protegir i millorar la qualitat de la vida i defensar i restablir el medi ambient.

La Generalitat de Catalunya, d'acord amb el que defineix la Constitució i fent ús de les competències que li atribueix l'Estatut de Catalunya, decideix desplegar una política territorial que assumeixi l'objectiu d'assolir uns nivells adequats de renda i de qualitat de vida en tot el territori. Això ho pretén fer amb la Llei 23/1983 de 21 de novembre d'Ordenació del Territori.

Finalitats d'aquesta llei:

- a) Fomentar una distribució equilibrada del creixement per tal d'assolir uns nivells de renda adequats en tot el territori.
- b) Promoure un creixement ordenat des del punt de vista de les implantacions sobre el territori per tal de promoure una major eficàcia de les activitats econòmiques i una millor qualitat de vida.
- c) Afavorir el creixement econòmic de Catalunya i lluitar contra l'atur.

Segons el seu article 1r, aquesta llei va adreçada a establir les directrius d'ordenació del territori català i de les accions administratives amb incidència territorial a Catalunya, per tal de corregir els desequilibris que s'hi produeixen i assolir un augment del benestar de la població.

L'Administració de la Generalitat, aplicant les prescripcions d'aquesta llei ha de prendre les mesures necessàries per assegurar la utilització adequada del territori i promoure el desenvolupament socio-econòmic amb criteris d'equilibris social i territorial.

Les entitats locals han de participar en l'assoliment dels objectius d'aquesta llei mitjançant l'exercici de les competències que els són pròpies.

D'acord amb aquests objectius, les mesures que adoptarà l'Administració de la Generalitat en el marc d'aquesta llei han d'ésser les adequades per a:

- a) Fomentar el creixement econòmic, augmentar el nivell de vida i millorar la qualitat de la vida, especialment en les zones del territori que pateixen problemes de despoblament, de regressió o d'estancament.
- b) Regular el creixement econòmic i d'activitats en les zones amb problemes de congestió, a fi de millorar-hi la qualitat de vida.
- c) Fomentar una millor qualitat de vida en tot el territori.

2. Finalitat d'aquest treball

No és l'objectiu d'aquest treball analitzar si aquests principis i mesures han estat o no encertats, ni si són els que s'haurien d'haver pres. Tampoc no analitzarem si les mesures que s'han adoptat són les mateixes que s'anuncien mitjançant aquests principis. Solament pretenem exposar quina és l'evolució que ha anat tenint la legislació sobre l'organització territorial a Catalunya des de 1979, així com els projectes i estudis que l'envolten.

3. El Pla Territorial General (PTG)

Així doncs, donats els objectius i finalitats que la Llei esmenta, hom es proposa crear, com una eina per al seu compliment, el Pla Territorial General.

El PTG ha de definir els objectius d'equilibri territorial d'interès general per a Catalunya i ha d'ésser el marc orientador de les accions que s'emprendran per tal de crear les condicions adequades per atraure l'activitat econòmica envers els espais territorials idonis.

Ha de tenir per àmbit d'aplicació tot el territori de Catalunya.

I ha d'incloure les determinacions següents:

- a) La definició de les zones del territori amb característiques homogènies per raó del potencial de desenvolupament i de situació socio-econòmica.
- b) La indicació dels nuclis de població que per les seves característiques hauran d'exercir una funció impulsora i reequilibradora.
- c) La determinació dels espais i dels elements naturals que cal conservar per raó d'interès general referida a tot el territori.
- d) La definició de les terres d'ús agrícola o forestal d'especial interès que cal conservar o ampliar, ateses les seves característiques d'extensió, de situació i de fertilitat.
- e) La previsió de l'emplaçament de grans infraestructures, especialment de comunicacions, de sanejament i energètiques; i d'equipament d'interès general.
- f) La indicació de les àrees del territori en les quals cal promoure usos específics.
- g) La definició dels àmbits d'aplicació dels plans territorials parcials que s'hauran d'adequar als àmbits establerts en la divisió territorial de Catalunya; que és possible d'agrupar unitats comarcals, però que en cap cas no es poden dividir.

A qui correspon l'elaboració i aprovació del PTG

S'estableix que l'elaboració del projecte del Pla Territorial General correspon al Departament de Política Territorial i d'Obres Públiques, d'acord amb els altres Departaments, i que s'han de tenir en compte les previsions de l'Administració de l'Estat en les matèries de competència seva. Aquest projecte ha d'ésser sotmès a la consideració de l'Administració de l'Estat, a les entitats locals supramunicipals amb finalitats generals, i als municipis.

És al Parlament a qui pertoca l'aprovació del Pla Territorial General, així com dels projectes de modificació si són considerats com a tals pel mateix Parlament.

Marc de coherència del PTG

Aquest Pla Territorial General defineix el marc de coherència de tots els plans, programes o accions amb incidència territorial, els quals hauran de tenir en compte les seves orientacions.

De manera particular, els plans territorials parcials han de desplegar les determinacions del Pla Territorial General de Catalunya, precisant-ne l'abast però no alterant-ne les prescripcions.

Els plans sectorials previstos en aquesta llei s'han d'adaptar a les orientacions dels plans territorials, cosa que caldrà justificar expressament.

Per altra banda els plans d'ordenació urbanística han d'ésser coherents amb les determinacions del Pla Territorial General i dels plans territorials parcials tot facilitant-ne l'acompliment.

4 Els plans territorials parcials

Els plans territorials parcials han de definir els objectius d'equilibri d'una part del territori de Catalunya i són el marc orientador de les accions que s'emprendran.

El seu àmbit ha d'ésser, com a mínim, d'extensió comarcal i poden agrupar les unitats comarcals establertes en la divisió territorial de Catalunya, però en cap cas no les poden dividir.

Els plans territorials parcials s'han d'adaptar al Pla Territorial General de Catalunya i constituir-ne l'explanació en la part del territori que afecten.

Només es formularan plans territorials parcials quan ho preveurà expressament el Pla Territorial General o quan ho determinarà el Consell Executiu.

Segons la Llei 23/83, els plans territorials parcials han d'incloure com a mínim:

- a) La definició dels nuclis especialment aptes per a establir-hi equipaments d'interès comarcal.
- b) L'assenyalament dels espais d'interès natural.
- c) La definició de les terres d'ús agrícola o forestal d'especial interès que cal conservar o ampliar donades les seves característiques d'extensió, de situació i de fertilitat.
- d) L'emplaçament d'infraestructures.
- e) Les àrees de protecció de construccions i d'espais naturals d'interès històrico-artístic.
- f) Les previsions de desenvolupament socio-econòmic.
- g) Les determinacions per a la planificació urbanística.

A qui correspon l'elaboració i aprovació

És important de tenir en compte que l'acord de formulació de plans territorials parcials ha d'ésser adoptat pel Consell Executiu a proposta del Departament de

Política Territorial i d'Obres Públiques o, si hi escau, a iniciativa de les entitats locals incloses en un dels àmbits definits pel Pla Territorial General.

En aquest cas, perquè les entitats locals puguin exercir aquesta iniciativa caldrà com a mínim l'acord dels dos terços dels municipis afectats i que aquests representin els dos terços de la població de l'àmbit. (Tant per elaborar com per modificar).

L'elaboració dels plans territorials parcials correspon al Departament de Política Territorial de la Generalitat o als ens locals de la zona afectada, en la forma establerta per reglament. En qualsevol cas, s'hi ha de garantir la participació dels Departaments de la Generalitat i de les entitats locals afectades. S'ha de consultar, si hi escau, l'Administració de l'Estat. El projecte del pla s'ha de sotmetre a informació pública.

L'aprovació inicial i provisional dels plans territorials parcials correspon al Departament de Política Territorial o a les entitats locals que l'han elaborat, segons el procediment establert per reglament. (A juny de 2005 no existeix encara aquest reglament.)

L'aprovació definitiva dels plans parcials correspon al Consell Executiu, un cop vist un dictamen de la Comissió de Coordinació de la Política Territorial.

És a dir, que en la iniciativa, en l'elaboració i en l'aprovació inicial és important :

- a) L'existència d'un àmbit definit en el Pla Territorial General.
- b) La iniciativa i determini de les entitats locals pertanyents a un d'aquests àmbits, de voler elaborar aquest Pla en el seu territori.

5. Els plans territorials sectorials

La Llei també preveu que els plans d'incidència territorial que elaboren els Departaments de la Generalitat tindran el caràcter de plans territorials sectorials i es formularan quan el Consell Executiu ho determinarà. Aquests plans han de contenir una estimació dels recursos disponibles, de les necessitats i dels dèficits, territorialitzats en el sector corresponent. També han de comptar amb la determinació de les prioritats d'actuació i la definició d'estàndards i normes de distribució territorial, i han d'abastar com a àmbit d'aplicació, tot el territori de Catalunya.

L'aprovació dels plans territorials sectorials és pròpia del Consell Executiu, i correspon a cada Departament:

- a) Elaborar els plans territorials sectorials de competència seva.
- b) Consultar els organismes adequats sobre la idoneïtat dels plans.
- c) Proposar al Consell Executiu l'aprovació dels plans.

La Llei 23/1983, fins aproximadament 12 anys més tard de la seva promulgació, no veurà l'inici del seu desplegament i ho farà amb la Llei de l'1/1995 de 16 de març, que aprova el Pla Territorial General de Catalunya.

6. El Pla Territorial General de Catalunya (PTGC)

El Pla Territorial General ha d'ésser l'instrument que defineixi els objectius d'equilibri territorial d'interès general per a Catalunya i, a la vegada, el marc orientador de les accions que emprenguin els poders públics per tal de crear les condicions adequades per atraure l'activitat econòmica als espais territorials idonis i per aconseguir que els ciutadans de Catalunya tinguin uns nivells de qualitat de vida semblants, independentment de l'àmbit territorial on visquin.

El Pla ha d'ésser, també, l'instrument que defineixi els objectius per a aconseguir el desenvolupament sostenible de Catalunya, l'equilibri territorial i la preservació del medi ambient.

I com es pretén aconseguir tot això?

El Pla Territorial General té per àmbit d'aplicació tot el territori de Catalunya.

Àmbits d'aplicació dels plans territorials parcials i sectorials segons el PTGC i estableix la Llei 23/1983:

- Àmbit Metropolità: l'**Alt Penedès**, el Baix Llobregat, el Barcelonès, el **Garraf**, el Maresme, el Vallès Occidental i el Vallès Oriental.

- Àmbit de les Comarques Gironines: l'Alt Empordà, el Baix Empordà, la Garrotxa, el Gironès, el Pla de l'Estany, el Ripollès i la Selva.

- Àmbit del Camp de Tarragona: l'Alt Camp, el Baix Camp, el **Baix Penedès**, la Conca de Barberà, el Priorat i el Tarragonès.

- Àmbit de les Terres de l'Ebre: el Baix Ebre, el Montsià, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta.

- Àmbit de Ponent: l'Alta Ribagorça, l'Alt Urgell, les Garrigues, la Noguera, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà, el Pla d'Urgell, la Segarra, el Segrià, l'Urgell i la Val d'Aran.

- Àmbit de les Comarques Centrals: l'**Anoia**, el Bages, el Berguedà, la Cerdanya, Osona i el Solsonès.

En la Llei no hem trobat ni una sola justificació del perquè d'aquests àmbits d'actuació, o d'altres. Per tant, si hi ha algun estudi, ni s'han dignat a donar-ne cap referència ni a aportar resumidament les raons que fonamenten cadascun d'aquests agrupaments.

Cal tenir en compte que el famós informe Roca, del qual es fa continuadament esment, és posterior a la Llei.

El cert és que, al seu moment, la Llei va passar desapercibuda per molts ciutadans i ciutadanes dels territoris de Catalunya.

Directrius d'aquesta llei de 23/1983 per als plans parcials i sectorials

Aquesta llei estableix que els plans territorials parcials i sectorials i les actuacions amb incidència territorial han de fomentar les estratègies següents:

- a) Potenciar la representativitat del sistema urbà de Barcelona, en tant que capital de Catalunya.
- b) Enfortir el caràcter policèntric de l'àmbit metropolità tot consolidant els sistemes urbans de les ciutats intermèdies.
- c) Tendir al reequilibrament territorial global de Catalunya.

Aquestes estratègies s'han d'aplicar als sistemes urbans com a àrees territorials articulades a l'entorn d'un nucli urbà generador de cohesió i d'influència.

El desenvolupament del Pla Territorial General mitjançant plans territorials parcials i sectorials s'ha de fer considerant els següents objectius de preservació del medi:

- a) Fomentar el desenvolupament sostenible del país.
- b) Respectar les terres d'ús agrícola o forestal d'especial interès, ja sigui per llur extensió, com per llur ubicació o fertilitat.
- c) Incentivar l'ús eficient dels recursos energètics i hidràulics.
- d) Salvaguardar els espais naturals d'especial interès.
- e) Afavorir el mínim impacte ambiental de les actuacions amb incidència territorial.

I, evidentment, estableix l'adequació dels plans parcials i sectorials al Pla General, exigint que justifiquin, expressament, llur grau d'adequació a les seves directrius i afirmant que els plans territorials parcials despleguen les determinacions del Pla Territorial General en els àmbits d'aplicació corresponents.

Tanmateix, el planejament urbanístic ha de justificar expressament la seva coherència amb les determinacions i les propostes dels plans territorials parcials i dels plans sectorials, tot respectant l'autonomia dels municipis en matèria de planejament en el marc de les seves competències. En absència de planejament territorial parcial i sectorial, el planejament urbanístic ha d'aplicar les directrius del Pla Territorial General.

Vigència del PTGC

S'estableix que el Pla Territorial General té vigència indefinida i que la seva revisió s'efectua quan, a criteri del Govern de la Generalitat, es produeixen variacions rellevants de les circumstàncies socio-econòmiques, mediambientals o funcionals del país; o també quan ho acordi el Parlament.

En tot cas, la Llei diu que el Pla ha d'ésser revisat com a mínim cada deu anys.

El cert és que malgrat que han passat més de 10 anys, no hi ha hagut cap tipus de revisió del Pla, amb la qual cosa el Govern de la Generalitat, a hores d'ara, està deixant de complir les seves pròpies normes.

La Llei, i a efectes del que determina l'article 6 de la Llei 7/1987, del 4 d'abril, per la qual s'estableixen i regulen actuacions públiques especials en la conurbació de Barcelona i en les comarques compreses en la seva zona d'influència directa, exposa que cal afegir a l'àmbit territorial definit per l'article 3.a) de la dita llei les **comarques de l'Alt Penedès i del Garraf**. Amb la qual cosa, és evident que la metropolitanaització legislativa esdevé un fet des de que aquesta llei és vigent.

Àmbits funcionals territorials. Regions vers vegueries

És molt important el que estableix la disposició transitòria 2a de la Llei, ja que mentre no es legisli sobre la divisió de Catalunya en regions, diu que el Govern de la Generalitat ha de tenir en compte, subsidiàriament, els **àmbits funcionals territorials** definits per aquesta llei pel que fa referència a la planificació de llurs serveis.

És a dir, tota la planificació sectorial abans esmentada, segons la Llei, s'ha de fer d'acord amb els àmbits funcionals territorials, amb la qual cosa si es persisteix en la formulació de plans sectorials d'acord amb els àmbits reconeguts, es dificultarà la possibilitat de modificar el nombre de Regions o vegueries, puix és molt més fàcil adaptar d'avançada els mateixos àmbits funcionals com a Regions o Vegueries.

Fruit de la **nul·la argumentació** que justifiqui els 6 àmbits funcionals d'actuació i del treball d'uns polítics que volen defensar els interessos de la seva terra, apareix la Llei 24/01 de 31 de desembre que crea un 7è àmbit i que es fonamenta en la Llei 1/1995. Entre els seus objectius i criteris figura el de fomentar una distribució equilibrada del creixement per a assolir nivells de renda adequats en tot el territori i promoure un creixement ordenat de les implantacions en el territori per a incrementar l'eficàcia de les activitats econòmiques i aconseguir una millor qualitat de vida.

I amb una minsa explicació es justifica el nou àmbit d'actuació:

“El fet que el Pla territorial general no tingui en consideració l'àrea funcional de planificació de l'Alt Pirineu i Aran, unes comarques enquadrades en les àrees de l'àmbit de Ponent i de les Comarques Centrals, respecte a les quals presenten diferències clares, crida l'atenció i imposa la necessitat de fer un altre plantejament. Aquestes comarques són: l'Alta Ribagorça, l'Alt Urgell, la Cerdanya, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà i la Vall d'Aran, la qual té reconegut un ordenament administratiu propi per la Llei 16/1990, del 13 de juliol (LCAT 1990, 309), “sobre el règim especial de la Vall d'Aran.”

I d'aquesta forma tan senzilla es modifiquen els àmbits funcionals de la Llei 1/1995, del 16 de març, per la qual s'aprova el Pla Territorial General de Catalunya; són àmbits que malgrat que durant molt de temps no estigueren en actiu, s'han posat en marxa des de l'any 2004 i, com sigui que no existeix encara la divisió territorial de Catalunya, a la qual ja feia esment l'Estatut de 1979, aquesta divisió va esdevenint efectiva per la via dels fets.

7. L' informe Roca

Quan es pregunta per algun informe tècnic que avaluï la divisió en 7 àmbits, s'ha fet sempre esment de l'informe Roca. Va ser així anomenat perquè Miquel Roca –ex Secretari General de CDC- presidia una comissió d'experts formada per advocats, geògrafs i un enginyer agrònom, que va elaborar unes recomanacions, adreçades al Parlament de Catalunya, sobre la divisió i organització territorial de Catalunya.

Ja hem comentat que aquest informe es realitza a l'any 2000, per la qual cosa sembla ser més aviat la justificació de la divisió territorial de Catalunya, que no pas el seu origen, ja que la Llei estableix els sis àmbits cinc anys abans. Cal tenir en compte, també, que en cap cas determina set àmbits d'actuació, sinó sis, com la mateixa Llei de 1995.

L'informe Roca raona sobre múltiples aspectes de la divisió territorial i de l'administració a Catalunya, però a la nostra manera d'entendre, pateix del mateix

defecte que les lleis esmentades: no fa referència a cap estudi seriós per formular les conclusions a què arriba.

Els objectius de les propostes de la Comissió pretenen respectar l'autonomia local i enfortir els ajuntaments, en aplicació del principi de subsidiarietat; incrementar la implicació ciutadana en l'Administració local i, així mateix, millorar la representativitat dels ens locals intermedis; resituar la comarca en el marc de la col·laboració intermunicipal i cercar un esquema administratiu més simple i comprensible; establir un marc que permeti la descentralització de la Generalitat tal com es demana per a l'Estat, i actualitzar i racionalitzar el mapa administratiu.

Com a mètode, van escoltar els portaveus dels grups parlamentaris i els presidents de la Federació de Municipis de Catalunya i de l'Associació Catalana de Municipis. Van tenir moltes peticions de diferents entitats, però van considerar que escoltar-los no els pertocava a ells.

La Comissió proposa un model global de l'Organització territorial de Catalunya, basat en l'enfortiment municipal, l'adequació de la comarca i la introducció de la vegueria, en el marc de l'organització provincial de l'Estat per tal d'adequar aquesta organització a Catalunya.

I centrant-nos en les **vegueries**, la Comissió en proposa 6, i el reconeixement d'una àrea de tractament específic per a adaptar-se a la realitat actual del país.

Així, municipis, comarques i vegueries són les instàncies locals de caràcter general a Catalunya i, a la vegada, àmbits d'actuació únics per a l'acció descentralitzada del govern de la Generalitat i de l'Estat.

A més de la simplificació, la creació de vegueries permet la descentralització de l'Administració de la Generalitat.

Sembla que aquest darrer raonament és per justificar que la Comissió no està d'acord amb el 7è àmbit de l'Alt Pirineu i creu que ha d'estar dintre de Ponent.

Propostes de l'informe Roca sobre la revisió de l'àmbit regional. Les vegueries.

1. Simplificació de les estructures administratives: la refosa institucional.

És un element fonamental de l'Informe que les vegueries substitueixen les províncies, assumeixen les funcions d'Administració local i de divisió per a la prestació dels serveis de l'Administració de l'Estat, que preveu la Constitució, i es configuren a la vegada com a àmbits per a la descentralització de l'Administració de la Generalitat. La província es també la circumscripció electoral per al Congrés i per al Senat, així com per el Parlament de Catalunya.

Així, doncs, la vegueria es configuraria com una única circumscripció territorial per a les funcions d'administració local, perifèrica de l'Estat, de descentralització de la Generalitat i també per a les funcions judicials i electorals.

2.- Atenció a la diversitat de situacions territorials: l'asimetria.

La comissió preveu que dins d'una vegueria hi pugui haver situacions diferents i pel mateix motiu defensa que és possible que es produeixi una certa asimetria entre les mateixes vegueries, una situació que configuraria àrees amb funcionalitat pròpia.

3.- Desplegament i execució progressiva i coordinada.

4.-Respecte a l'autonomia municipal.

La regió o vegueria, que es refon amb la província, és en realitat una agrupació de municipis, cosa que comporta una certa alteració d'una anterior situació consolidada. Per això **la comissió proposa que en la configuració de les noves vegueries el territori sigui consultat i escoltat**

5.- Una mínima incidència en el règim electoral general

Pel que fa al sistema electoral, per a la Comissió el mes oportú seria mantenir inalterat el nombre global de 350 escons al Congrés, i la redistribució dels 46 diputats catalans entre les circumscripcions resultants de la nova divisió territorial per mitjà d'una fórmula que compleixi el requisit de mantenir el nombre mínim de dos diputats per circumscripció, fins al moment en què la variació de la població condueixi a un nombre global de diputats diferent de l' actual de 46.

I mentre no es reformi el Senat, mantenir per a aquest òrgan estatal les actuals circumscripcions.

Proposta d'àrees o àmbits territorials.

Trets que els defineixen

La Comissió delimita **set grans àrees** al voltant de les quals s'ha de tendir a articular l'organització territorial. Els sis àmbits territorials supracomarçals han de tenir prou entitat demogràfica, identitat històrica i social, homogeneïtat física, coherència funcional o de relacions entre les comarques que les integren, integració i potència de l'estructura urbana, presència de centres urbans rectors consolidats i dinàmics, i activitats econòmiques compartides i/o complementaries i realitats i problemàtiques comunes.

La Comissió entén que són aquests elements els que defineixen quins territoris poden esdevenir àmbits veguerials o regionals de Catalunya, susceptibles d'atendre una funció múltiple: impulsar les actuacions dels ens locals (municipis i comarques), possibilitar la descentralització de la Generalitat i de l'Estat i esdevenir àmbits de representació política i de defensa dels interessos territorials.

L' Informe diu que el Parlament de Catalunya, mitjançant la Llei 1/1995 ja es va pronunciar respecte d'aquestes sis grans àrees i pren com a punt de partida per a la delimitació de les sis vegueries els àmbits definits en el PTGC.

I afegeix que, no obstant això, s'haurà de consultar específicament els casos del Baix Penedès, (podria passar a Barcelona), la Cerdanya que podria passar a Ponent, Ribera d'Ebre al Camp de Tarragona i el Ripollès a les comarques centrals.

Pel que fa a la seva **organització**, hauria d' ésser de tipus corporatiu amb caràcter representatiu de segon grau i de base municipal, però es podria introduir un sistema d' elecció directa.

I la comissió, a diferència del que va acordar el Parlament de Catalunya, entén que l'Alt Pirineu i la Val d'Aran requereixen un reconeixement i un tractament institucional diferenciat, sense arribar a configurar, però, una vegueria.

Així doncs, és important de veure que malgrat els posicionaments que la Comissió fa, i les exigències que esmenta per tal de poder reunir les condicions de ser Regió o Vegueria, **no figura enlloc una clara justificació de cadascun del àmbits territorials** que defineixen les vegueries que es proposen.

Com també es important tenir en compte que la pròpia Comissió Roca, sembla que fa un reconeixement explícit a la unitat del Penedès, quan planteja com a interrogant el pas del Baix Penedès a la Vegueria de Barcelona.

Després de l'informe Roca hi ha hagut dues situacions a tenir en compte: l'aprovació del 7è àmbit, l'any 2001, del que ja n'hem fet el comentari, i el Pacte del Tinell amb el canvi de Govern a la Generalitat, després de 23 anys de CiU.

8. El pacte del Tinell i les vegueries

El pacte disposa que aprovarà els projectes de Llei d'Ordenació Territorial instituint la demarcació de la vegueria com a àmbit de descentralització de la Generalitat i de cooperació municipal; que promourà, quan s'escaigui, la reforma de la legislació estatal sobre règim local per al reconeixement d'aquesta demarcació per part de l'Estat tot convertint les vegueries o regions en el lloc de trobada entre totes les administracions: àmbit territorial per a la descentralització de la Generalitat (amb la reordenació de les actuals delegacions dels departaments del Govern), àmbit per a la cooperació local (amb la revisió i reorganització de les funcions de les diputacions) i àmbit per a la reorganització de l'administració estatal a Catalunya (en substitució gradual de les demarcacions provincials actuals).

Sosté que es urgent dur a terme la reforma de l'organització territorial de Catalunya i procedir a la desconcentració i descentralització de competències i recursos en favor dels governs locals.

D'aquesta manera es garantirà la igualtat de condicions i oportunitats entre tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya, amb independència del seu lloc de residència.

El Pacte es compromet a ordenar les administracions catalanes basant-se en tres nivells territorials: les vegueries o regions, les comarques i els municipis.

I afirma que la seva posada en pràctica serà reformant les administracions públiques a partir d'aquests quatre principis:

- **Aproximar la gestió dels serveis a la ciutadania (subsidiarietat).**
- **Simplificar les instàncies administratives (racionalitat).**
- **Optimitzar l'aplicació dels recursos (eficiència).**
- **Que els gestors públics hagin de retre comptes de manera clara i permanent (responsabilitat).**

Segons el Pacte, cal descentralitzar i flexibilitzar el repartiment de les competències, de manera que cada territori assumeixi les que corresponen a les seves característiques i capacitats.

I en matèria de planificació territorial consideren que cal aprofitar el marc normatiu vigent, més la necessària revisió del Pla Territorial General i la formulació dels Plans Territorials Parcials per a reforçar-ne els principis de sostenibilitat i iniciar un canvi de tendència decreixent en l'ocupació del territori tot donant prioritat a la xarxa ferroviària i afavorint una xarxa viària servida prioritàriament pel transport públic col·lectiu.

Aquests principis es concreten en:

- 1 Aprovar definitivament, abans d'octubre del 2005, la revisió del Pla Territorial General de Catalunya, en compliment de les previsions de la Llei 1/95, d'aprovació del PTG. (Trobant-nos a gener de 2006, és evident seu incompliment).
- 2 En el mateix termini, aprovar la totalitat dels Plans Territorials Parcial pendants, el procés de formulació dels quals es farà en paral·lel a la revisió del PTGC per assegurar-ne la coherència. (És evident, situats també a gener de 2006, que aquesta mesura no s'ha dut a terme).

9. Conclusions

- **Encara hi som a temps**

És important anar seguint l'evolució de la normativa, així com les declaracions de principis de l'actual Govern de la Generalitat. Tanmateix, a tot el que ens aporta l'informe Roca hi afegirem que per a nosaltres, la Plataforma per una Vegueria Penedès, pot ser un element molt favorable que no s'hagin complert els terminis fixats legalment tant per la elaboració dels Plans parcials com per a la revisió del Pla General. Volem dir que, en la pràctica, encara som a temps de poder incidir en el futur de les nostres comarques.

- **Reunim les condicions**

Es per això que, ara, abans de la revisió del Pla General, cal demanar la creació d'un nou àmbit funcional d'actuació dels àmbits territorials parcials, el del PENEDÈS dins del qual s'haurà d'encabir l'actual projecte de Pla Director, ja que **comptem amb les característiques de qualsevol altre àmbit d'actuació** a partir dels quals es basarà la creació de les Vegueries i que són coincidents, a més, amb les proposades per l'informe Roca:

prou entitat demogràfica, // identitat històrica i social, // homogeneïtat física, // coherència funcional o de relacions entre les comarques que les integren, // integració i potència de l'estructura urbana, // presència de centres urbans rectors consolidats i dinàmics, // activitats econòmiques compartides i/o complementaries // realitats i problemàtiques comunes.

Som unes comarques enquadrades en les àrees de l'àmbit Metropolità de Barcelona i del Camp de Tarragona, respecte a les quals presentem diferències clares. Per tant, s' imposa la necessitat de fer un altre plantejament: l'Àmbit del Penedès, com a territori de la futura Vegueria del Penedès.

- **Èxit de les mocions presentades per la Plataforma per la VP**

És fruit d'aquesta anàlisi que la Plataforma per la VP està impulsant una moció als ajuntaments de les comarques de l'Alt Penedès, el Baix Penedès, el Garraf i aquells municipis de l'Anoia que voluntàriament s'hi adhireixin, per tal que demanin al Govern de la Generalitat i al Parlament de Catalunya la **creació d' un nou àmbit funcional de planificació territorial** dins la Revisió del Pla General Territorial de Catalunya que contingui les comarques esmentades. I, evidentment, que es tingui en compte aquest nou àmbit funcional de planificació territorial als efectes dels plans parcials i sectorials que s'estableixen en la Llei 1/1995, modificant-ne aquells que s'hagin elaborat i adequant-los al nou àmbit.

Tot això, paralelament a les mocions que en el mateix àmbit territorial s'estan aprovant en les quals es demana, específicament, la creació d'una vegueria pròpia per a les comarques de l'Anoia, l'Alt Penedès, el Baix Penedès i el Garraf en el marc de la nova organització territorial.

A hores d'ara, febrer de 2006, el territori ja s'hi ha pronunciat a través dels ciutadans (més de 7.000), entitats de tota mena (76) i més del 75% d'ajuntaments, diputats al Parlament de Catalunya i regidors d'ajuntaments disposats a promoure la proposta:

El Penedès ha d'incidir de forma directa en la Planificació Territorial com un ens geogràfic i polític i vol ser reconegut com un ens administratiu dins la nova divisió territorial de Catalunya. Vol la Vegueria del Penedès.